

Допомога малозабезпеченим сім'ям

Кому надається допомога

Допомога малозабезпеченим сім'ям призначається і виплачується у грошовій формі малозабезпеченим сім'ям, які постійно проживають на території України, мають середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї.

Прожитковий мінімум для сім'ї — визначена для кожної сім'ї залежно від її складу сума прожиткових мінімумів, розрахованих та затверджених відповідно до Закону України „Про прожитковий мінімум» для осіб, які відносяться до основних соціальних і демографічних груп населення.

(!!До стабілізації економічного становища в Україні **розмір державної соціальної допомоги визначається з урахуванням рівня забезпечення прожиткового мінімуму.**

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму встановлюється виходячи з реальних можливостей видаткової частини Державного бюджету України і затверджується одночасно з прийняттям закону про Державний бюджет України на відповідний рік.)

Малозабезпечена сім'я — це сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї. Право сім'ї на цю допомогу залежить не лише від доходів, але і від її майнового стану, зайнятості працездатних членів сім'ї та інших факторів. Ця допомога призначається відповідно до закону «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» та Постанови Кабінету міністрів України від 24 лютого 2003 р. N 250 «Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям».

Хто включається до складу сім'ї при визначені права на допомогу ?

До складу сім'ї включаються:

- чоловік, дружина;
- рідні, усиновлені та підопічні діти цих осіб віком до вісімнадцяти років, а також діти, які навчаються за денною формою навчання у професійно-технічних, вищих навчальних закладах I — IV рівнів акредитації до досягнення двадцяти трьох років і які не мають власних сімей;
- неодружені повнолітні діти, які визнані інвалідами з дитинства I та II груп або інвалідами I групи і проживають разом з батьками;
- непрацездатні батьки чоловіка та дружини, які проживають разом з ними і перебувають на їх утриманні у зв'язку з відсутністю власних доходів;
- особа, яка проживає разом з самотнім інвалідом I групи і здійснює догляд за ним;
- жінка та чоловік, які проживають однією сім'єю, не перебувають у шлюбі, але мають спільних дітей.

При цьому до складу сім'ї включаються незалежно від місця проживання (перебування) або реєстрації діти, які навчаються за денною формою навчання у професійно-технічних, вищих навчальних закладах I — IV рівнів акредитації до досягнення двадцяти трьох років і не мають власних сімей.

Водночас до складу сім'ї не включаються особи, які перебувають на повному державному утриманні.

Куди звертатися за допомогою

Призначення і виплата соціальної допомоги здійснюється управліннями соціального захисту населення (УСЗ, совбес) за місцем реєстрації уповноваженого представника малозабезпеченої сім'ї.

У сільській місцевості заяви з необхідними документами для призначення соціальної допомоги приймають виконавчі органи сільських і селищних рад та здійснюють їх передачу відповідним органам соціального захисту населення. Зазначені виконавчі органи можуть визначати уповноважену особу для прийняття документів.

Чи може бути виплачена допомога не за місцем реєстрації ?

Допомога також може бути призначена і виплачена за місцем фактичного проживання уповноваженого представника сім'ї за умови подання довідок про склад сім'ї і про неотримання такої допомоги в органах соціального захисту населення за місцем реєстрації.

У разі коли повнолітні члени сім'ї, яка звернулася за призначенням соціальної допомоги, фактично проживають разом, але зареєстровані за різними адресами, уповноважений представник сім'ї додає до заяви довідки про склад сім'ї та про неотримання такої допомоги в органах соціального захисту населення за місцем реєстрації.

Потрібно зазначити, що у цьому випадку рішення про призначення соціальної допомоги приймається органами соціального захисту населення на підставі обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, яке проводиться соціальними інспекторами цих органів, із складенням акта за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

Перелік документів необхідних для отримання допомоги

Для отримання допомоги потрібно подати заяву, де дається згода сім'ї на збір інформації про неї, про її власність, доходи та майно. До заяви про надання державної соціальної допомоги додаються:

- документ, що посвідчує особу уповноваженого представника сім'ї;
- довідка про склад сім'ї;
- декларація про доходи та майно осіб, які входять до складу сім'ї (заповнюється на підставі довідок про доходи кожного члена сім'ї);
- довідка про наявність та розмір земельної частки (паю);
- довідка встановленої форми про безпосередню участь особи в антитерористичній операції (якщо є така особа в складі членів родини).

Потрібно зазначити, що в декларацію не включаються державна соціальна допомога, призначена відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»; нарахована субсидія за спожиті житлово-комунальні послуги; сплачені членами сім'ї аліменти.

Рішення про призначення соціальної допомоги або про відмову в її наданні приймається органом соціального захисту населення протягом десяти календарних днів.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні соціальної допомоги орган праці та соціального захисту населення письмово повідомляє про це уповноваженого представника сім'ї із зазначенням підстав відмови та порядку оскарження рішення.

Строк протягом якого виплачується допомога

Допомога малозабезпеченим сім'ям призначається на півроку і через шість місяців сім'я знову повинна підтвердити своє право на виплати.

Для призначення соціальної допомоги на наступний строк уповноважений представник сім'ї подає заяву і декларацію про доходи та майно. Довідка про склад сім'ї поновлюється лише у разі змін у складі сім'ї або у разі, коли між поданням заяви на призначення соціальної допомоги на наступний строк та припиненням виплати раніше призначеної соціальної допомоги минуло більше календарного місяця.

Випадки коли допомога не призначається

У наданні державної соціальної допомоги може бути відмовлено, а виплата призначеної допомоги може бути припинена у випадках коли:

- працездатні члени малозабезпеченої сім'ї не працюють, не служать, не навчаються у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах з денною формою навчання протягом трьох місяців, що передують місяцю звернення за призначенням соціальної допомоги;
- під час обстеження матеріально-побутових умов сім'ї з'ясовано, що малозабезпечена сім'я має додаткові джерела для існування, не зазначені у декларації про доходи та майно;
- особи, які входять до складу малозабезпеченої сім'ї, протягом 12 місяців перед зверненням за наданням соціальної допомоги здійснили покупку земельної ділянки, квартири (будинку), автомобіля, транспортного засобу (механізму), будівельних матеріалів, інших товарів довгострокового вжитку тощо, на суму, яка на час звернення перевищує 10-кратну величину прожиткового мінімуму для сім'ї;

Рішення про призначення державної соціальної допомоги у таких випадках приймається органами соціального захисту населення на підставі обов'язкового обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, яка звернулася за призначенням такої допомоги;

— у власності чи володінні малозабезпеченої сім'ї є друга квартира (будинок) за умови, що загальна площа житла перевищує 21 квадратний метр на одного члена сім'ї та додатково 10,5 квадратного метра на сім'ю, чи більше одного автомобіля, транспортного засобу (механізму).

За наявності обставин, що зазначені вище (тобто умов коли допомога не призначається) державна соціальна допомога може бути призначена органом соціального захисту населення на підставі рішень районних, держадміністрацій та виконавчих комітетів міських і районних у містах (у разі їх створення) рад або утворених ними комісій у разі, коли:

у складі сім'ї є інвалід;

у малозабезпеченій багатодітній сім'ї виховуються троє або більше дітей віком до 18 років (якщо діти навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх, а також професійно-технічних, вищих навчальних закладах I — IV рівня акредитації, але не довше ніж до досягнення ними 23 років);

неможливість отримання будь-яких джерел для існування пов'язана з тривалою хворобою одного та/або кількох членів сім'ї. Рішення про призначення державної соціальної допомоги у таких випадках приймається на підставі обстеження матеріально-побутових умов сім'ї, яка звернулася за призначенням такої допомоги.

Умови припинення виплати допомоги

Виплата раніше призначеної соціальної допомоги припиняється: — якщо сім'єю приховано або навмисно подано недостовірні дані про її доходи та майновий стан, що вплинули на встановлення права на соціальну допомогу і визначення її розміру, внаслідок чого були надміру виплачені кошти, — з місяця, в якому виявлено порушення;

— у разі переїзду сім'ї в іншу місцевість та настання обставин, що унеможливають виплату соціальної допомоги (зокрема, смерть одинокої особи), — з місяця, що настає за місяцем, в якому відбулися зміни;

— за заявою уповноваженого представника сім'ї — з місяця, що настає за місяцем її подання, якщо інше не обумовлено заявою.

Розмір допомоги малозабезпеченим сім'ям

Розмір допомоги — це різниця між рівнем забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї (встановлюється щорічно законом про державний бюджет) та її середньомісячним сукупним доходом, але не може бути більшим ніж 75 % від рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї визначається згідно з Методикою обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги, що затверджується Мінпраці, Мінекономіки, Мінфіном, Держкомстатом і Держкомсім'ямолоддю.

Розмір соціальної допомоги визначається з урахуванням рівня забезпечення прожиткового мінімуму. **Рівень забезпечення прожиткового мінімуму для різних категорій осіб, кожного разу визначаються законом про бюджет на відповідний рік.**

Знайте! Для кожної дитини (крім дитини-інваліда), яка входить до складу малозабезпеченої сім'ї, рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 10 %, а для кожної дитини-інваліда, яка входить до складу малозабезпеченої сім'ї, для кожної дитини, яка утримується матір'ю (батьком, усиновителем), що не перебуває у шлюбі, і запис про батька (матір) цієї дитини у Книзі реєстрації народжень провадиться в установленому порядку за вказівкою матері (батька), для кожної дитини, в якій один або обоє батьків є інвалідами I або II групи, — на 20 %.

Для громадян, які отримали статус особи, що проживає і працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського, рівень забезпечення прожиткового мінімуму збільшується на 20 %.

Важливо!

Для фізичних осіб — підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування та є платниками єдиного податку першої групи, незалежно від отриманих (неотриманих) доходів до сукупного доходу за кожен місяць враховується дохід на рівні двох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб, чинного на відповідний місяць; для фізичних осіб — підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування та є платниками єдиного податку другої групи, — трьох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб; для фізичних осіб — підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування та є платниками єдиного податку третьої групи, — чотирьох розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб.

08.06.2015 року Президент підписав Закон України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» щодо соціального захисту сімей, члени яких мають у власності чи володінні земельні ділянки» від 10 грудня 2014 року за N 1350.

Згідно з законом, розширюється коло сімей, які матимуть право на призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям. **До таких сімей закон відносить сім'ї, у власності чи володінні яких є земельна ділянка, незалежно від розміру такої земельної ділянки.**

Нормативно-правові документи, які можуть бути корисними щодо призначення і виплати допомоги малозабезпеченим сім'ям

- Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»;
- Постанова Кабінету міністрів України від 24 лютого 2003 р. N 250 Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям